

[Filosofie a nouze]

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[1998](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[1998](#)

◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 13. 10. 1998

◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 13. 10. 1998

[Filosofie a nouze]

Filosofie se může a dokonce musí být také schopna zabývat čímkoli, co se ukáže z nějakého důvodu být hodno pozornosti. Tím důvodem nemusí být okamžitý situační tlak, ale může jím být třeba také nějaká dlouhodobá nouze, a to nejen vnější, existenční, ale také vnitřní, řekněme „existenciální“ a „existenciální“ (tedy také nouze vědomí, myšlení, subjektivity). Proto museli kdysi filosofové vzít za své některé myšlenky původně mytické, i když se proti mýtu velmi ostře vymezovali. A proto musí dnes bedlivě sledovat jak současný stav, tak výsledky vědeckého bádání a zejména jeho důsledky pro člověka, pro lidstvo a vliv na ně. Jedna ze základních, odvěkých a dodnes přetrvávajících nouzí byla vyvolána pronikavým zlomem, jímž se člověk (lidstvo in spe) vydělil z „přírody“ a tím se jí odcizil. Od té doby není člověk v „přírodě“ doma, ale jakoby instinktivně touží po návratu a čas od času si jej simuluje tím, že původní „přírodu“ kultivuje, ať už ve velkém či v malém rozsahu. To však neřeší základní otázku, v kterou odcizení člověka přírodě (jak je poprvé popsáno v prastarém eposu o Gilgamešovi) dříve nebo později musí vyústit: odkud se vlastně vzal člověk, odkud přichází, v čem je zakotveno jeho lidství, navzdory všem přetrvávajícím vztahům tak nepřekonatelně odlišené ode všeho, co tu před ním a kolem něho bylo a jest? A jaké je jeho postavení ve světě?

(Písek, 981013-1.)